№ 190. Sobota 18. Sierpnia 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów Z poczt a kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. sierpnia. W dzisiejszym dzienniku urzędowym Gazety lwowskiej znajduje się ogłoszenie względem stacyi i czasu na tegoroczne zakupno przydatnych do rozpłodu ogierów dla c. k. eraryum wojskowego.

Sprawy krajowe.

(Szarańcza.)

Lwów, 16go sierpnia. Dnia 11. b. m. pojawiły się w obwodzie czortkowskim niedaleko Mielnicy pierwsze chmury szarańczy, lecz daleko większe na dniu 13go i rozszerzyły po różnych okolicach obwodu zaleszczyckiego i kołomyjskiego, a mianowicie po powiecie czortkowskim, mielnickim, uścieckim, kuckim, śniatyńskim i horodenskim. Zatrważające wiadomości z sąsiednich okolic Rosyi dały powód, iż c. k. prezydyum namiestnictwa jeszcze z początkiem zeszłego miesiąca rozesłało urzędom powiatowym instrukcye, jakie środki celem zniszczenia szarańczy przedsiębrać należy, i stosownie do tych instrukcyi lud wiejski został pouczonym. Przy pojawieniu się więc tej plagi chwycono się natychmiast odpowiednich środków, ażeby ją zniszczyć i dalsze rozszerzenie wstrzymać. Należy się spodziewać, że przy energicznem postępowaniu władz, które tem przedsięwzięciem kierują, uda się zapobiedz rozszerzeniu w kraju i zagnieżdżeniu się tego owadu.

(Fałszywe doniesienia sprostowane.)

Wiedeń, 15go sierpnia. *Gazeta wiedeńska* pisze: Urzędowa *Gazz. di Venezia* wyjmuje z *Giornale di Verona* następujący artykuł:

„W Mantui rozeszła się pogłoska przed niejakim czasem, którą i zagraniczne dzienniki powtórzyły, jakoby w szeregach pułku stojącego tam załogą pokazała się niekarność i objawiło się usposobienie przeciwne szlachetnemu szczeremu braterstwu, które nie zachwianie łączy różne narodowości c. k. armii austryackiej. Poparł jeszcze na pozór tę pogłoskę smutny wypadek tem, że dnia 24. lipca na manewrach zraniony był tak ciężko pewien żołnierz, że wkrótce ducha wyzionął. Możemy jednakże z całą sumiennością zapewnić, że to nieszczęście szczerym było przypadkiem jak to prawie zawsze się wydarza przy ćwiczeniach z bronią palną i że ten przypadek nie zachwiał w niczem zgody, która panuje w załodze Mantui, owszem połączył jeszcze silniej węzły przyjaźni i jedności między tamtejszymi żołnierzami, jak to przy uroczystości pogrzebowej powszechny smutek i żal za nieszczęśliwym współtowarzyszem broni najwymowniej okazał. Z objaśnienia tego wypadku pokazuje się także, jak kłamliwe są doniesienia o mniemanej niekarności. Cała ta gadanina opiera się znowu tylko na mylnych doniesieniach, których nieprawy zamiar aż nadto dobrze jest znany i zasługuje na pogardę i potępienie.“

(Sprawozdanie ministra finansów.)
(Ciąg dalszy.)

Dowiódłszy tym sposobem, że nietylko cała potrzeba z roku bieżącego będzie zupełnie pokryta, ale nawet pozostanie znaczna przewyżka do rozporządzenia na rok 1861, pozwalam sobie teraz zwrócić uwagę na pokrycie niedoboru wykazanego na rok przyszły w sumie 40,065.000 zł. a właściwie 39,065.000 zł.

Niedobór obliczony na rok administracyjny 1861, który jak wspomniałem

wynosi właściwie	39,065.000 zł.
zmniejszy się o	5,000.000 zł.
zatem na	34,065.000 zł.

ponieważ także i w przyszłym roku będzie można użyć sum wpływających tytułem wynagrodzenia lombardzkiego długu państwa do wypłat za granicą a po części także do pokrycia płaconych srebrem procentów pożyczki narodowej w kraju, przezco z obliczonej w sumie 10,000.000 zł. straty na monetach oszczędzi się przynajmniej połowa.

Z nadzwyczajnych przychodów spodziewane są w roku administracyjnym 1861:

reszta wynagrodzenia lombardzkiego długu państwa w kwocie	21,000.000 zł.
i reszta subskrypcyi na nową pożyczkę loteryjną gotówką w kwocie	18,800.000 zł.
Razem	39,800.000 zł.
Z tego jednakże potrzeba będzie użyć na dalsze ściągnięcie asygnacyi hypotekarnych, by sprowadzić je do stanu przed ostatniem ich pomnożeniem, mianowicie do pierwotnego stanu 60,000.000 zł.	5,000.000 zł.
zatem pozostanie	34,800.000 zł.
Na pokrycie właściwego niedoboru w roku administracyjnym 1861 potrzeba	34,065.000 zł.
zaczem pozostanie jeszcze kwota	735.000 zł.

Pominąwszy tę nieznaczną przewyżkę pozostałaby na rok administracyjny 1862 do rozporządzenia wyż wspomniona, z roku 1860 na rok 1861 przechodząca przewyżka w sumie 20,700.000 zł., jeśliby nieujęto z niej zanotowaną w budżecie wojskowym z roku 1861 na nadzwyczajne potrzeby kwotę 13,019.092 zł.

Wasza Ces. Mość raczysz przekonać się z tego sprawozdania, że potrzeby państwa w bieżącym i przyszłym roku są zabezpieczone, i że nawet przy utrzymaniu się stosunków spokojnych będzie mieć administracya finansów na rok następny znaczną przewyżkę do dyspozycyi, a przeto nie potrzeba będzie ani podwyższać podatków ani też uciekać się do nowych kredytów; przeciwnie zamierzone jest w planie finansowym zmniejszenie bieżącego długu o znaczną kwotę 20 milionów w asygnacyach hypotekarnych.

Potrzeba zważyć jednakże, że ten pomyślny rezultat na rok 1860 i 1861 tylko dlatego da się osiągnąć:

1) Ponieważ pomiędzy dochodami państwa zawarte są dodatki

wojenne do stałych podatków w kwocie	13,400.000 zł.
a do niestałych podatków w kwocie	19,000.000 zł.
Razem . . .	32,400.000 zł.

2) Ponieważ sumy wpływające tytułem wynagrodzenia lombardzkiego długu państwa w obudwu latach 1860 i 1861 w kwocie 42,300.000 zł. używane będą na pokrycie bieżących potrzeb państwa; a

3) ponieważ przychody uzyskane w latach 1860 i 1861 za pomocą pożyczki pociągają za sobą dalsze powiększenie długu państwa i powiększają znowu ciężar procentów na następne lata.

Ale zacząwszy od roku 1862 ustaną już nadzwyczajne przychody z wynagrodzenia lombardzkiego długu państwa i z pożyczki loteryjnej z roku 1860. Niesubskrybowana reszta tej pożyczki w kwocie do 124 milionów będzie użyta na umorzenie pretensyi banku do państwa i puszczona w kurs w roku 1862, od którego też czasu zacznie się jej uprocentowanie równie jak i niewydanych jeszcze obligacyi pożyczki zaciągniętej w roku 1859 w Londynie, z czego także 3 miliony funtów szterlingów oddane zostały w zakład bankowi; to więc uprocentowanie, jako też dalsze losowanie i przemiana procentów dawniejszego długu państwa na monetę konwencyjną, a nakoniec rozpoczynające się z rokiem 1862 losowania lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1859, powiększą na przyszłość tę rubrykę wydatków w okrągłej liczbie o 10 milionów, jak to już wykazałem w sprawozdaniu mojem z 18. czerwca r. b. L. 2620.

W samym jednak roku administracyjnym 1862, z początkiem którego wyż wspomniona reszta pożyczki loteryjnej z roku 1860 i pożyczki angielskiej z roku 1859 nie będzie jeszcze zupełnie wydana, nie nastąpi jeszcze cały ciężar procentów; również nie przypada na rok 1862 podług planu losowania pożyczki loteryjnej z r. 1839 żadna wygrana do wypłaty, na co w roku 1861 obliczona jest kwota 1,500.000 zł.; zaczem można przewyżkę wydatków na dług państwa w roku 1862 oznaczyć tylko na 4 miliony.

Prawdopodobny niedobór, przy jednakowych zresztą dochodach i wydatkach państwa, wyniósłby w roku 1862 do 43 milionów, w przyszłym zaś roku 49 milionów. (C. d. n.)

Hiszpania.

(Poselstwo marokańskie. — Administracyjne rozporządzenie.)

Poselstwo marokańskie wylądowało w Walencyi; zabawi w Toledo i w Aranjuez, i przyjmowane będzie zapewne w Madrycie, gdzie być może, że zamieszka pałac Buenavista.

Urzędowa gazeta madrycka zawiera dekret okolnikowy, który ustala dla wysp Visagas posadę polityczno-wojskowego gubernatora. Pod zarząd jego należeć mają wyspy Cebu, Panay, Negros, Bohol, Leyte, i położone w pobliżu wysepki z główną siedzibą na wyspie Cebu. Pierwszym gubernatorem będzie jenerał brygady Remigio Mollo y Diaz Berrio. Utworzoną również została posada gubernatora dla wyspy Mindanoa, a gubernatorem mianowany pułkownik Jose Garcia y Ruez.

Podług dziennika *Novedades* wynosi budżet portugalski na rok 1860—61: 12.769,809.413 reis przychodu, zaś 13.988,005.954 rozchodu.

Anglia.

(Doniesienia z Chin i Persyi.)

Londyn, 12. sierpnia. Sir George Grey odjechał wczoraj do Balmoralu w charakterze reprezentanta gabinetu; poźniej zajmie jego miejsce u dworu minister spraw wewnętrznych.

— Z Schanghai z dnia 30. maja donoszą: Wypadki w Chinach smutny znowu biorą obrót. Powstańcy uderzyli na nowo i opanowali miasto Cheang Chow w pobliżu Soochowa. Soochow jest od dni kilku w największem niebezpieczeństwie a gubernator rozkazał spalić przedmieścia, ażeby mógł z murów łatwiej bronić miasta. Mieszkańcy uciekają tysiącami z miasta, a nawet już w Szanghai obawiają się powstańców, i kto może, opuszcza miasto, zabierając ze sobą swe mnienie. Jeżeli Soochow się nie utrzyma, handel angielski na dłuższy czas jest zniszczony, a przeświadczenie o tem skłoniło zapewne angielskiego i francuskiego posła, usłuchać gorącej prośby gubernatora z Szanghai, aby miasto to wzięli pod swą opiekę. Od kilku dni znajduje się w mieście wojsko angielskie i francuskie, w 500 ludzi, za co mu rząd chiński, jak powiadają wypłaca 10.000 dolarów na miesiac. Posyłka wojsk z Chusan ku zatoce w Petscheli trwa nieprzerwanie, przy końcu lipca zgromadzą się wszyscy sprzymierzeni w zatoce. Pejho dla niezliczonych fortów jest od strony wody prawie nieprzystępny.

Podług doniesień z Persyi z dnia 2. czerwca położenie państwa tego było pomyślne. Dwór w Teheranie zawarł sojusz z Achmedem Khanem, Sułtanem z Herat, który zobowiązuje się do udziału w wojnie przeciwko Turkomanom.

(Posiedzenie parlamentu z d. 10. sierpnia.

Izba wyższa. Na zapytanie lorda *Redesdale* oświadczył *Earl Granville*, że odroczenie parlamentu nie tak prędko jeszcze nastąpi, gdyż obrady izby niższej nad budżetem postępują bardzo powoli. Potem odczytany został po raz drugi bil względem armii indyjskiej. Na zapytanie lorda *Elenborougha* odpowiedział książę *Somerset*, że koszta transportu wojsk do Chin obliczone zostały na 1,816.000 ft. szt.

Izba niższa. Mr. *Bright* zwracał jeszcze uwagę izbe na bil względem zniesienia podatku od papieru odrzucony w izbie wyższej, i proponował rządowi albo wnieść bil, któryby zawiesił pobieranie podatku od papieru do marca lub kwietnia roku przyszłego, albo też przyjąć wniosek lorda Fermoy, który radzi odroczyć parlament do listopada a potem przedłożyć nanowo bil izbie wyższej. Lord *Palmerston* odpowiedział imieniem rządu, że rady te są już za poźne, i że nie wypada odnawiać załatwionego już sporu. Mr. *Sheridan* pytał ministra spraw zagranicznych, czy rząd angielski zamyśla ograniczyć swój udział w interwencyi syryjskiej tylko na obecności eskadry angielskiej u wybrzeża Syryi, lub czy w razie ponowienia rzezi wyprawi także wojska lądowe do Syryi? Lord *John Russell* odpowiedział: Nasza eskadra będzie dokładać wszelkich starań, by zapobiedz dalszemu rozlewowi krwi, a jeśliby to nic nie pomogło, ma admirał zlecenie wysadzić żołnierzy okrętowych na ląd. Ambasador turecki oznajmił mi, że podług najświeższych raportów z Syryi kazał Fuad Basza uwięzić do 400 uczestników rzezi, że ustanowione zostały nadzwyczajne sądy, które skazały już kilku z uwięzionych, i że wszyscy skazani winowajcy mają być natychmiast straceni. Po tak stanowczych środkach można się spodziewać, że wojska tureckie przy pomocy francuskich zdołają wkrótce przywrócić porządek i bezpieczeństwo publiczne w Syryi, i że inne mocarstwa nie będą potrzebywały korzystać z zastrzeżenia, zrobionego w protokole paryskim względem wysłania swoich wojsk do Syryi.

Francya.

(Nowiny dworu. — Program uroczystości na 15. sierpnia. — Wiadomości bieżące — Wybory municypalne.

Paryż, 12. sierpnia. *Monitor* donosi, że Cesarz otrzymał wiadomości z dworu pruskiego o rozwiązaniu małżonki księcia Fryderyka Wilhelma, małżonki księcia Fryderyka Karola przytem i doniesienie z dworu hiszpańskiego o rozwiązaniu księżny Montpensier. — Arcybiskup z Rheims, kardynał Gousset i biskup z Chalons odwiedzali, jak dalej ten sam dziennik donosi, Cesarza w obozie.

— Na uroczystość 15go sierpnia dawane będą jak zwykle w pietnastu teatrach Paryża bezpłatne przedstawienia o 1. godzinie z południa; dalej na esplanadzie inwalidów wyprawią różne igrzyska, na Sekwanie między mostem inwalidów i mostem Jena odbędą się gonitwy a na „Place de Trone“ różne rozrywki i zabawy. Wieczór będzie iluminacya i stuczne ognie na „Quai d'Orsay“, na moście Jena i na „Place de Trone.“ — Mówią, że rząd traktuje o kupno zamku Chambord. — Cesarz rozkazał sporządzić 400 dział gwintowanych czterofuntowych, gdyż próby temi działami robione pomyślnie się powiodły.

— Wspomniany okolnik ministeryum spraw wewnętrznych do prefektów względem wyborów do rad municypalnych tak się wyraża: „Paryż, dnia 7. sierpnia. Panie prefekcie! Podług ustawy z dnia 5. maja 1855 przypadają tego roku w całem państwie wybory do rad municypalnych; niniejszem zaczynają się wybory na sobotę dnia 18. i na niedzielę dnia 19. sierpnia; wzywam pana zatem, ażebyś nowomianowanych burmistrzów i adjunktów niezwłocznie instalował i dla zachowania zupełnej formalności w wyborach zaopatrzył w należyte instrukcye. Ich jest rzeczą oświecać swych współobywateli, naprowadzać, wymieniać wyborcom ludzi rozsądnych i znakomitych, którzyby się najlepiej przyczynić mogli do dobrej administracyi spraw gminy. Zostawisz pan im w tym względzie zupełną wolność, i jaka bądź jest różnica w opinii mieszkańców, ponieważ wolą jest rządu, ażeby przy tem głosowaniu znalazły wolny wyraz wszystkie interesa gminne; zatem wpływ pański nie powinien dawać się czuć jedynie tylko na ten przypadek niepodobny, żeby wybory przenieść się miały na pole stosunków i porządku publicznego.“ Tu następują ogólne przepisy co do składu rady gminnej, co do zwoływania wyborców i sposobu postępywania przy wyborach. Kończy okolnik te słowa: „Nie zapominaj pan o tem, że wyborcom zupełna pozostaje wolność, że zakaz w tym tylko wyjątkowym razie zachodzi, kiedy jest niebezpieczeństwo pokoju albo jakiego zgorszenia, i że kandydatury protekcyjnej nigdy nie ma.“

— W Marsylii zawarty został układ między dyrektorem król. instytutu „Messagerie“ i jeneralnym komisarzem marynarki względem wynajęcia na sześć miesięcy parопływu „Ameryka“ i dwóch innych jeszcze parowców na taki sam przeciąg czasu. — Algierya dostawi na syryjską expedycyę pierwszy i drugi pułk zuawów, 3. batalion Turków i pierwszy i drugi pułk konnych strzelców na arabskich koniach.

— Cesarski dekret oznacza stopę procentową bonów skarbowych na $^1/_2$ proc. za pięć miesięcy, a na 2 proc. za rok jeden.

— *Journal des Débats* przemawia za zniesieniem tak zwanej ruchomej skali, która reguluje cło od wywozu i przywozu zboża; że wszystkiego pokazuje się bowiem, że jeżeli potrwa dłużej niepogoda, żniwa wypadną niepomyślnie.

— Jenerałowie sabaudzcy, hrabia Mollard, hrabia Jaillet de Clergens i de Rolland, przeszli w randze jenerałów do armii francuskiej. — Królewska fabryka broni w St. Etienne otrzymała pozwolenie przyjąć i uskutecznić zamówienie sardyńskiego ministra wojny na 25 tysięcy karabinów.

— Podług *Memorial d'Amiens* zajmuje się teraz rada państwa projektem ustawy względem rezerwy armii, tak że chociaż stan czynny stojącego wojska będzie zmniejszony, siła armii w ogólności nie będzie przecież osłabiona.

Holandya.

(Nowiny dworu. — Doniesienia z kolonii zamorskich.)

Haaga, 8. sierpnia. Książę Henryk holenderski odwiedzi królewską rodzinę w Bruxeli i do Luxemburgu przejeżdżać będzie na Belgię.

— Według *Batawia Handelsblad* ustępował wprawdzie nieprzyjaciel w Borneo wszędzie, ale nie poniósł nigdzie właściwych strat; z tem wszystkiem zajęto znaczne przestrzenie kraju, w których się rokosz był rozszerzył. Żaden z naczelników rokoszu nie poddał się ani został pojmany.

Włochy.

(Towarzystwo zbrojnych Włoch. — Doniesienia z Sycylii. — Dary i subskrypcye. — Armia papieska. — Zapędy ochotników. — Wojska neapolitańskie. — Wybory neapolitańskie.)

Turyn. Podług wiadomości dziennika *Siecle* towarzystwo zbrojnych Włoch przed przeniesieniem siedziby swej z Genuy do Palermo zreorganizowało się i wybrało prezydentem Garibaldego, a wiceprezydentami panów Bertani i Brusco. Towarzystwo to utworzył jak wiadomo, p. Brofferio za ministerstwa Ratazzi, a Garibaldi złożył wtedy prezydenturę „w towarzystwie narodowem“, ażeby objąć w towarzystwie „zbrojnych Włoch“, które rozpoczęło swą czynność otworzeniem subskrypcyi na milion karabinów, a którego „wydział czynny“ zajął siedzibę w Genui. Farini przy ostatnim zjeździe przedstawił Bertaniemu, że rząd nie ścierpi, by towarzystwo przeważe nad nim brało; chodzi tu bowiem o uderzenie na Umbryę, czego Cavour i Farini nie chcą; to bowiem znaczyłoby zezwalać na państwo w państwie. Transporta 6000 ochotników, które Bertani na dniu 5. 6. i 7. sierpnia wyprawił z Genuy i ze Spezzyi do Sycylii, były zaopatrzone we wszystko, co tylko jest potrzebnem do wyruszenia w pole, domy genueńskie stawiły Bertaniemu na rozkazy znaczne sumy. Garibaldi polecił dyrektorowi artyleryi Orsiniemu, który ma nadzór ludwisarni w Palermie, odlać wspaniały dzwon, który ma być zawieszony przy kościele Santa Maria dei Angeli w Palermie, i w którym dzwonić mają każdego 4. kwietnia, ażeby roku każdego przyszłym oznajmić pokoleniom, że z tegoto kościoła klasztornego wyszło pierwsze uderzenie na trwogę i pierwszy rozległ się strzał do narodowego zmartwych-

stania wyspy. Na dzwonie tym wyryty ma być rok, dzień i godzina, kiedy dzwony klasztoru wezwały Palermitanów do broni.

Rzym. *Giornale di Roma* wychwala z uniesieniem szczodre dary pieniężne, których tak kraj jak zagranica udzielają stolicy apostolskiej w obecnem uciśnieniu. Przychód z świętopietrza powiększył się w ostatnich czasach o 120.000 skudów i wynosi teraz 1,120.000 skudów; subskrypcye na pożyczkę wydana *al pari* rosną pomyślnie w różnych krajach i wielu z subskrybentów a między tymi kapituły katedr w Pergola i Osimo, zrzekli się procentów od subskrybowanych obligacyi na pewny przeciąg lat; sumy, które z różnych stron przesłano na obronę, wynoszą prócz tego 80.000 skudów.

— Piszą do *Union* z Rzymu: „Mieliśmy w ostatnich czasach dwa dowody, z jakim pospiechem jenerał Lamoricière obroty wojska wykonywać umie. Dnia 30. lipca otrzymał jenerał bawiąc podówczas w Ankonie wiadomość, że pewny punkt wybrzeży państwa kościelnego jest zagrożony. Natychmiast sam pospieszył do Spoleto i w krótkim przeciągu czasu stanęło także tam i w Terni, Viterbo i Poggio-Miroeto 6000 ludzi piechoty, dwie baterye i 350 konnicy w pogotowiu do boju. Na to ochotnicy odstąpili od swego zamiaru; jenerał wracając do Soretto dowiedział się, że znowu inny punkt u wybrzeża morza adryatyckiego jest w niebezpieczeństwie. W chwili i tu stało wojsko w pogotowiu. Tym sposobem chociaż mała armia papieska stawiła w przeciągu trzech dni czoło na dwóch i daleko od siebie leżących wybrzeżach i odwróciła nieprzyjaciół samem tylko zjawieniem się. Na życzenie jenerała będą zrestaurowane drogi między Spoleto, Lodi i Foligno, koło Orta będzie zbudowany most, by tym sposobem odpowiedzieć wymaganiom strategicznym i potrzebom handlowym. Także Reti, Tivoli i Treni, a tak i prowincye Frosinone, Velletri i inne części kościelnego państwa będą w odpowiedni sposób ze sobą połączone.

Neapol. Depesza z Neapolu datowana dnia 11. b. m., która wczoraj nadeszła do Paryża, donosi, że dnia 9. sierpnia wylądował korpus Garibaldzistów koło Altafiume w pobliżu Reggio i Candritello. Wyprawa jednak, jak donosi dalej ta sama depesza, nie powiodła się, bo wojsko królewskie poszło w pogoń za temi 200, co wylądowali. Neapolitańskie wojsko, jak donosi *Movimento*, w następujący sposób jest rozstawione: 25.000 stoi eszelonami w Kalabryi, 30.000 w Neapolu i okolicy, 10.000 między Kapuą i Gaetą. Ku stolicy ściągają wszystkie bataliony cudzoziemców.

— Dnia 10. sierpnia rozpoczynają się wybory do parlamentu w Neapolu. Liczba deputowanych wynosi 164, wybieranych podług ustawy wyborczej z r. 1848. Neapolitański komitet wyborczy wydał do syndyków (burmistrzów) krajowych odezwę, w której wzywa, ażeby wybierali takich tylko mężów, którzy znani są z przychylności w sprawie narodowej i niepodległości, a znani są ze stałości charakteru; zresztą radzą wybierać mężów wszelkiego stanu, ażeby każda klasa ludności miała zastępców swoich. Podpisali tę odezwę dwunastu, a na ich czele Pisanelli, Mariano d'Ayala, Saluzzo, Baldachini, Rodolfo d'Alfetti, Leopardi i Luigi Giordano.

Księstwa Naddunajskie.

(Budżet krajowy. — Mianowany dowódzca wojsk w Mołdawii.)

Bukareszt, 3. sierpnia. Izba zajmuje się obecnie budżetem. Minister finansów przedłożył izbie przegląd stanu finansów, który niepomyślnie wypada na ten rok. Sprawozdanie ministeryalne drukuje się. Jeżeli wszystkie wydatki przewidziane w tegorocznym budżecie będą przyzwolone, tedy wydatki o kilka milionów przewyższać będą dochody, a izba na pokrycie niedoboru, będzie musiała albo nowemi podatkami obciążać kraj albo zaciągać długi.

— Jenerał mołdawski Adrian nie przyjął naczelnego dowództwa wszystkich wojsk w Księstwach Naddunajskich, powołany więc został do ministeryum wojny jenerał Semeszesku, także mołdawianin. Posiedzenia izby przedłużone zostały do 15. sierpnia.

Turcya.

(Doniesienia z Bejrutu. — Wiadomości bieżące. — Surowe postępowanie Fuad Baszy.)

— Jeden z dzienników marsylskich ogłasza następującą korespondencyę z Bejrutu z dnia 21. lipca:

„Pisał tu Abd-el-Kader, że jeżeli nie nadeszlą mu na pomoc wojska, nie może ręczyć dłużej za bezpieczeństwo osób, które się schroniły w dom jego, a z drugiej znowu strony, że zamknięci w cytadeli chrześcianie, jeżeli je miecz nie wyniszczy, zginą na tyfus i gorączkę. Od dzisiaj rana obiega pogłoska, że mieszkańcy chrześciańscy z Hama i Homs, miast o milę od Damaszku oddalonych, poddali się muzułmanom i wydali całe swe mienie, aby tylko ratować życie. — W Alepo panuje obawa, ażeby się nie powtórzyły podobne sceny jak w Damaszku, jeżeli rząd okaże się słaby i bezsilny. Wzburzenie zdaje się rozciągać aż do Cypru; na żądanie konzulów odpłynęli „Héron" i „Larnaca". Bejrut spokojny. Fuad Basza kazał nieszczęśliwych chrześcian, mieszkających w górach, codziennie obdzielać jałmużną. Wczoraj ci, co uszli rzezi w Deir-el-Kamar, podali mu prośbę, w której występują z swemi żażaleniami. Minister przyjął ich łaskawie i przyrzekł ukaranie winnych. Tego samego dnia kazał Fuad Basza uwięzić wojskowego gubernatora z Deir-el-Kamar z dwoma innymi oficerami. Inni oficerowie niechętni są temu i szemrzą głośno przeciwko ministrowi."

— Podług depeszy telegraficznej do dziennika *Times* z Bejrutu dnia 6. sierpnia odjechał pułkownik Hassam Bej, adjutant Fuad Baszy, z Damaszku na dniu 4go b. m. i przybył do Bejrutu zeszłej nocy. Przeszło 400 osób zostało uwięzionych, że brali udział w morderstwach; między nimi Ali Bej i inni znakomici członkowie partyi mahometańskiej. Na sądzenie ustanowiono osobną komisyę. Przekonani, będą niezwłocznie karani śmiercią. Dużo zdobyczy uratowano; Damaszk spokojny; znaczenie Sułtana znowu przywrócone.

— *Journ. de Constantin.* oświadcza, że patryarcha Antyocheński nie bawi ani w Damaszku, ani gdzie indziej w Syryi, lecz w swojej stolicy w Phanar, na wyspie Nikaria w Archipelagu. — Ten sam dziennik zapewnia, że w Killi (na północy od Alepo), jako też ogólnie w górach, gdzie mieszkają Nestoryanie, sąsiedzi Kurdów, zupełny pokój panuje.

Bejrut, 28. lipca. Jak donoszą ztąd do dzienników francuskich, złożył Fuad Basza z urzędu i degradował wszystkich Baszów od Bejrutu aż do Damaszku. Obaj gubernatorowie z Deir-el-Kamar i ich oficerowie, równie jak i wszyscy urzędnicy Kurszyd Baszy zostali degradowani i uwiezieni. Prowizorycznym gubernatorem w Bejrucie został mianowany Mustafa Basza, admirał turecki. — Hrabia Pizzamano, konzul austryacki w Jerozolimie, umarł dnia 22. lipca na apoplexyę.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 16. sierpnia. Dalsze wiadomości telegraficzne z Zary donoszą:

Morderca księcia Daniła przyjechał 12. b. m. o godzinie $5^1/_2$ po południu lądem z Albanii do Cattaro i przebraniem swojem omylił nietylko czujność policyi, ale także wiernych Montenegrynów w świcie książęcej, którzy go niedostrzegli śród tłumu przechadzającego się nad brzegiem morza.

Podług doniesienia telegraficznego z Cetynii z 15go b. m. ogłoszony został księciem Montenegru N i k i z z a, syn Mirka Petrovicha.

Turyn, 15. sierpnia. Dzisiejsza *Opinione* zbija wiadomość, jakoby Austrya miała wysłać do gabinetu sardyńskiego notę względem wylądowania Garibaldego na stałym lądzie neapolitańskim.

Medyolan, 15. sierpnia. Dziennikowi *Perseveranza* donoszą z Turynu, że wydany niedawno okolnik ministra spraw wewnętrznych do gubernatorów jest rodzajem manifestacyi w obec zagranicy. Rząd nieda sobie wytrącić broni z ręki; zdaje się, że zwycięstwa Garibaldego obudziły zawiść jego.

Neapol, 14. sierpnia (na Paryż.) Zeszłej nocy wpadli Garibaldziści paropływem „Veloce" do zatoki pod Castellamare i chcieli zabrać stojący tam neapolitański okręt liniowy. Zostali jednak odparci i jedna fregata ruszyła w pogoń za paropływem „Veloce." Nie słychać nic o wylądowaniu ochotników Garibaldego.

Konstantynopol, 8. sierpnia. (Na Marsylię). W Bujukdere odkryto spisek dla zrabowania posłów. Kilku ze spiskowych uwięziono. Mutualisy zrabowali Balbek i wymordewali chrześcian.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. sierpnia.

Hotel angielski: PP. Br. Hagen Gustaw, z Wielkich Ócz. — Wiktor Tadeusz, ze Świrza. — Radłowski Izydor, z Rosyi.
Hotel Kuhna: Stanek Józef, z Wiszenki.
Pod koleją żelazną: Tryłowski Antoni, c. k. podporucznik, z Jakimowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. sierpnia.

PP. Stohandl Józef, c. k. radca finansowy, do Zaleszczyk. — Eisenstein Karol, c. k. rotmistrz, do Jaworowa. — Orzechowski Kwir., ces. ros. podporucznik, do Czerniowiec. — Borysow Jan, na Wołyń. — Hubicki Karol, do Ożydowa. — Raczyński Fel., do Woli malnowskiej.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 80	+ 13.8	89.8	połud.-zach. sł.	pogoda
2. god. po poł.	326.60	+ 20 9	56.7	zachodni „	pochmurno
10. god. wiecz.	326 11	+ 16 0	78 3	„ „	„

W nocy deszcz 0.'''50.

T E A T R.

Dziś w teatrze niemieckim na cześć urodzin Najjaśniejszego Pana: **„Ein Patriot von Anno Neune,"** nowa komedya ze spiewami w 3 aktach z ósmym występem gościnnym p. Rotta. Przed rozpoczęciem widowiska odspiewany będzie Hymn ludu przy rzęsistem oświetleniu sali teatralnej, poczem nastąpi stosowne Tableaux.

Dnia 23. sierpnia: Sprzedaż dóbr Nawarya i Maliczkowice we Lwowie. — Wydzierzawienie propinacyi w Bronicy, w Woli Jakubowej i w Łużkach w Samborze.

Dnia 24. sierpnia: Sprzedaż dóbr Dytiatycze w Przemyślu.

Dnia 27. sierpnia: Licytacya na dostarczenie potrzebnych materyałów dla artyleryi we Lwowie. — Licytacya na dostarczenie wiktuałów dla więźniów w Złoczowie.

Dnia 28. sierpnia: Sprzedaż realności nr. 333 w Serecie. — Wydzierzawienie zakładu kąpielowego truskawieckiego w Samborze. — Licytacya na dostarczenie kamienia na gościńce w obwodzie przemyskim za pomocą ofert w Przemyślu. — Sprzedaż realności nr. 314 w Radziechowie. — Wydzierzawienie młynów w Bolechowie.

Dnia 29. sierpnia: Wydzierzawienie młynów w Dolinie. — Licytacya na dostarczenie drzewa opałowego dla c. k. finansowej dyrekcyi krajowej we Lwowie. — Sprzedaż domu eraryalnego w Strzyłkach w Spasie. — Licytacya na wystawienie mostu na rzece Rata za pomocą ofert w Żółkwi.

Dnia 30. sierpnia: Wydzierzawienie połowu ryb w stawie janowskim w Janowie. — Wydzierzawienie propinacyi w Radowcach. — Wydzierzawienie dochodów miejskich Starego miasta w Samborze.

Dnia 31. sierpnia: Sprzedaż realności nr. 108 w Samborze. — Sprzedaż sumy zahypotekowanej na realności nr. 129 miasto we Lwowie.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 17. sierpnia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79.—. Metaliki po 5% za 100 zł. 68.30; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.— Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 802.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 182.60; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 111.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 129.90. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 22, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 17. sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	12	6	20
Dukat cesarski	„ „	6	15	6	23
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	52	10	68
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	4	2	7
Talar pruski	„ „	1	94	1	97
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	84	63	85	38
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	141	—	144	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	69	75	70	54
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	25	79	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 13. sierpnia.

		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	84	75
„ przedał „ „ 100 po		85	25
„ dawał „ „ 100		—	—
„ żądał „ „ 100		—	—
Wartość kupona od 100 złr.		—	$53^2/_3$

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 14. sierpnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	64.—	64 25
Z pożyczki narod. po 5%	78.90	79.10
Z r. 1851, ser. B. po 5%	99.—	100.—
Metaliki po 5%	68.50	68 75
dtto. „ 4½%	61.—	61 50
dtto. „ 4%	54.—	54.50
dtto. „ 3%	40.50	41 —
dtto. „ 2½%	34.50	34.75
dtto. „ 1%	13.70	13 80
Przez. do wylos. z r. 1839	127.—	127.50
„ 1854	92 50	93 —
„ 1860	91.75	92.75
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	15 75
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	67.—	68.—
„ 4½%	60.—	61.—
„ 4%	53.—	54.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	46.—	47.—
„ 3%	57.—	58.—
„ 2½%	50.—	51.—
„ 2¼%	45.—	46.—
„ 2%	40.—	41 —
„ 1¾%	35.—	36.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	67.—	68.—
„ 4½%	60.—	61.—
„ 4%	53.—	54.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	93.50	94.—
Wyż. Aust. i Salb.	90.—	91 —
Czech	92.75	93.—
Morawii	91.—	92.—
Szląska	87.50	88.—
Styryi	88.—	88.50
Tyrolu	90.—	91.—
Kar., Krainy. i Wyb.	87.—	87.50
Węgier	72.—	72.75
Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii	69 75	70.25
Galicyi	69 50	69.70
Siedmiogr. i Bukow.	68 25	68 75
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—

	pien.	towar.
Wen. pożyczka z r. 1859	79.50	80.—
Dług Tyrolu po 5%	67.—	68.—
„ 4%	53.—	54.—
Dług Salcburga „ 3½%	46.—	47.—
„ 3%	39.—	40.—
„ 2½%	33.—	34.—
Dług Krainy „ 2%	26.—	27.—
„ 1¾%	23.—	23.50
2. Stan oblig. domestykaln.		
po 3% za 100 zł.	16.—	18.—
„ 2½% za 100 zł.	13.—	14.—
„ 2¼% za 100 zł.	12.—	13.—
„ 2% za 100 zł.	11.—	12.—
„ 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—
3. Akcye.		
Banku nar.	802.—	805.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	181 30	181 50
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	558 —	560 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1851 —	1853.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	250 —	251 —
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	191 —	191 50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	119 50	120 50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	126.—	126.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	142.—	144 —
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 100 zł. (50%)	141.—	141 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k.	56.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	83.—	85.—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	414.—	416.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	—.—	170.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	360.—	370.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	330.—	340.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—
4. Listy zastawne.		
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101.—	101.50
10 „ 5%	96 50	97 —
przeznacz. do los. po 5%	90.—	90.50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5%	86 75	87 —
Gal. Tow. kred. po 4%	83.50	84.50
5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	94.25	94.75
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.—	134.50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	94.—	94.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	129.50	130.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	—.—	84.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.—	93.—
Lloyda za 100 zł.	85.—	86.—
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	106.50	106.75
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	98 —	98.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	115.—	116.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.50	38.—

	pien.	towar.
Esterhazego po 40 zł. m. k.	81.50	82.—
Salma „ 40 „ „	37.75	38 25
Palfiego „ 40 „ „	39.—	39.50
Clarego „ 40 „ „	36.50	37.—
St. Genois „ 40 „ „	36.75	37.25
Windischgrätza 20 zł. „	24.—	24.50
Waldsteina 20 „ „	26.—	26 50
Keglevicha 10 „ „	14.25	14 75
Weksle. (Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	111.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	111.25	111 50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	111.50	111 50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	98.—	96.—
Lipsk za 100 tal.	193.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	129 90	129.90
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	51.70	—.—
Marsylia za 100 fr.	51.70	—.—
Paryż za 100 fr.	51.80	51.90
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

	w przecięciu w w. a.	
Dukaty ces. men.	6 zł.	24 c.
dtto. pełnej wagi	6 „	23 „
Korona	17 „	90 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	— „	— „
Rosyjski impery.	— „	— „

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Burza z gradem.) Na dniu 30go z. m. po południu srożyła się burza z gradem w okolicy Helenkowa i Olesina, w obwodzie brzeżańskim, i uszkodziła znacznie zasiewy.

(Haj.) Gazeta tryestyńska donosi: Dnia 7go b. m. złapano w Portoré w Tonnara pod kasztelem samicę haja, która ważyła 20 cetnarów. W brzuchu jej znaleziono nienaruszonego delfina, kota morskiego i jagnię.

(Rybołowstwo angielskie) zatrudniało w roku zeszłym podług ogłoszonego obecnie wykazu parlamentarnego 12.802 łodzi i 43.062 rybaków, a prócz tego 9267 majtków i 49.022 innych osób, a więc w ogóle 101.351 osób. Wartość łodzi, sieci itd. szacują na 739.096 funt. szt. Głównem źródłem zarobku był połów śledzi, który roku zeszłego zmniejszył się znacznie. Wywieziono na ląd 272.979 beczek śledzi.

— Okręt Great-Eastern po swym powrocie z Ameryki zawinie, jak się zdaje, do portu w Milford (południowej Walii), jedynego portu, gdzie będzie mógł oczyście spód okrętu od zielsk morskich, które przeszkadzały mu bardzo w popędzie. Czy użyją go i nadal do przewozu pasażerów i towarów do Indyi i Chin, nie wiadomo jeszcze z pewnością. Dobrze rentować nie będzie się jednak na żaden sposób.

(Przykład godny naśladowania.) Pewna wspaniałomyślna dama w państwie Wirginii postanowiła obdarować wolnością wszystkich swoich bardzo licznych niewolników i być im pomocną w przesiedleniu do jednego z wolnych państw. Jest nią miss Kornelia Barbour, córka pana James Barbour, który był gubernatorem Wirginii, a za prezydencyi Adamsa członkiem gabinetu.

Dodatek tygodniowy Nr. 33.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1) Gradobicia w lwowskim okręgu administracyjnym od roku 1821 do 1859.

2) Wychowanie publiczne. Stan szkół, nauk i uczniów w lwowskim okręgu administracyjnym w roku szkolnym 1858 i 1859. VI. Szkoły elementarne.

3) Cena kupna i przedaży bydła rzeźnego i oborowego we Lwowie w latach od 1846 po koniec 1857, i wykaz bydła rzeźnego i zwierząt domowych spożytych we Lwowie w tym samym czasie.

4) Starostwo Sanockie. Dokument z r. 1402 i kilka lat późniejszych. Wypis z metryk koronnych zawierający rewizyę Starostwa Sanockiego uskutecznioną roku 1565 przez Krzysztofa Sokołowskiego, starostę rogozińskiego, na mocy ustawy z r. 1563. Wsie: Rzepiedza i Komańcza.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*